

Lékařská psychologie a etika – zubní lékařství – 2. ročník

Zimní semestr/1 kredit:

Sylabus:

1. Komplexní pohled na pacienta: biopsychosociální model onemocnění.

Psychoterapie a medicína, integrace psychoterapie do medicíny.

Psychoterapeutický přístup, cílené využívání komunikačních dovedností ve vztahu lékař - pacient v klinické praxi.

2. Vztah lékaře a pacienta: příspěvek M. Balinta v porozumění problémům ve vztahu lékař - pacient.

3. Základní komunikační dovednosti: poslech, empatie, porozumění, interpretace, zájem a podpora, poradenství. Implementace komunikačních dovedností.

4. Neverbální komunikace mezi lékařem a pacientem. Verbální, neverbální a paraverbální

složky komunikace. Popis a klasifikace neverbálního chování. Aplikace studia neverbálního chování v interakci lékař-pacient.

5. Anamnéza zaměřená na psychické problémy pacienta: příklady forem konkrétní anamnestické otázky (např. otevřená úvodní otázka, otázky „ano - ne“, otázky týkající se názoru pacienta atd.)

6. Rozhovor lékaře s pacientem. Anamnéza versus rozhovor s pacientem (dialog),

vymezení rámce rozhovoru, speciálně orientovaného rozhovoru (např. krizová intervence, sdělování diagnózy závažného onemocnění, přístup k depresivním pacientům atd.)

7. Podpůrná psychoterapie: úvod, definice, základní charakteristiky podpůrné psychoterapie.

8. Podpůrná psychoterapie jako nezávislá metoda léčby: např. v problémových životních situacích, v krizi životních hodnot atd.

9. Psychologické aspekty farmakoterapie. Psychologické faktory na straně lékaře

a na straně pacienta, psychoterapie a psycho - farmakoterapie. Placebo efekt.

10. Problémové situace v komunikaci mezi lékařem a pacientem: faktory na straně lékaře, pacienta a jeho rodiny.

11. Celoživotní přístup k vývoji člověka. Od novorozence, dlouhodobé efekty rané zkušenosti, deprivace matky, hospitalizace dětí. Dospívání, vývojové úkoly, vývoj identity, sexuální role. Stárnutí, vývojové úkoly, adaptace na ztráty související s věkem, abnormální stárnutí.

12. Osobnost. Definice, vývoj osobnosti, introverze /extraverze, poruchy osobnosti.

Inteligence. Definice, IQ, mentální retardace.

13. Bolest. Psychogenní bolest, teorie kontroly - endorfíny, metody hodnocení, léčba chronické bolesti.

14. Spánek. Fáze spánku, funkce spánku, snění, poruchy spánku, spánková hygiena.

15. Sociální psychologie. Relevance sociálních principů pro medicínu, chování ve skupinách. Programy duševního zdraví.

16. Psychoterapie. Definice psychoterapie (např. dynamická, behaviorální, kognitivní).

17. Rodinné problémy. Rodičovství, násilí a sexuální zneužívání, rodinná terapie.

18. Sexuální funkce a dysfunkce. Psychologické vlivy, kulturní vlivy, terapeutické intervence.

19. Závislosti. Alkoholismus a drogová závislost, sociokulturní a psychologické faktory, programy léčby a prevence.

20. Normální versus abnormální chování. Klasifikace abnormálního chování (úzkost, somatoformní porucha, disociativní porucha, deprese, obsedantně - kompulzivní dezorientace, psychóza, demence).

Literatura:

Beran J., Tumpachová N.: Základy lékařské psychologie pro studenty lékařství. Praha, Karolinum 2003

Susan Ayers, Richard de Visser: Psychologie v medicíně. Grada, 2015

Souhrn: Předmět Lékařská psychologie a etika je zařazen do programu druhého ročníku zubního lékařství. V zimním semestru studenti absolvují dvě hodiny praktického školení (semináře) 1x za dva týdny. Každá studijní skupina má samostatný čas na procvičování. Předmět je zakončen zápočtem.

Cvičení (semináře) jsou zpracováním témat podle osnov. Praktické školení je založeno na konkrétních problémech z klinické medicíny, např. informování, psychologické navádění, poradenství, komunikace s hendikepovanými atd. Při nácviku využíváme hraní rolí, video zpětnou vazbu a dynamiku malých skupin. Studenti se dělí o své zkušenosti z klinického výcviku a z literatury zabývající se psychologickými tématy.

Cílem tohoto výukového programu je podpora humanizace medicíny, senzibilizace studentů na psychologické aspekty klinické medicíny a nácvik komunikace v konkrétních situacích lékařské praxe.

